Ч. 281 (11.631). Львів, четвер 19. грудня 1929. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Кооперація й інтеліґенція.

Львів, 18. грудня 1929.

Вже в попередніх статтях „Діла“ зясовувано чераз, які важні перестрої відбуваються нині на господарському полі, як переводиться концентрація капіталу та яку велику ролю може й повинна відіграти в цих подіях наша кооперація, як чинник госпол. орґанізації наших широких продукуючих мас для їх господ. охорони. На значіння розвитку кооперації для Польщі звернув увагу її фінансовий дорадник Девей в останньому звіті за третій квартал 1929 р., вказуючи польському урядові на кооперацію як на конечність допомоги для розбудови.

На кооперацію звернули у нас також немалу увагу жиди, найбільше зорієнтовані в господ. життї, головно на творення кредитової і торговельної ділянки. Творять її по містах. У міських осередках основуються жидівські товарові склади, які є гуртівнями для поодиноких членів сільських крамарів, а кредитова кооперація є мотором для торговельної. Одначе є це для жидів задля їх розсіяння по селах не дуже легка конструкція. Не могучи конкурувати як слід з нашими кооперативами по селах, вони затрачують усеж таки свою дотеперішню торговельну силу. Тому й підносяться нині щораз то маркантніші голоси проти нашої кооперації. Ось недавно виголосив сенатор Ротенштрайх на комісії для жидівських питань при „Інституті для дослідів національних справ“ реферат про ролю жидівської торговлі в господ. життї Польщі. В ньому сказав він м. ін., що нині 1 міліон 800 тисяч жидів, тобто 65 проц. усього жидівського населення в Польщі, занятих у торговлі і то головно в дрібному крамарстві, падають в міру розвитку кооперації. При цьому зазначив, що головно у Сх. Галичині мусить жидівське населення під впливом широкого зросту українських кооператив покидати масово українські села і втікати до міст. Але й у містах зачинає їм бути за тісно.

Виходить з цього ясно, що наша розбудова кооперації є на правильних шляхах.

Одначе наша кооперація находить рішуче за мало зрозуміння серед нас самих і тому зачинає після повоєнного розгону щораз більше кульгати. Аби причини цього явища були нам ясними, позволю собі навести для порівнання чеські голоси, чому розвивалася перед війною з повним успіхом чеська кооперація. Ось що говорить про неї провідник чеської кооперації інж. Кліндера:

„Недавно — пише він в одній з багатьох статтей на теми кооперації — питали мене в міжнародньому хліборобському інституті в Римі делеґати інших держав, яким робом хліборобська кооперація досягла в нас такого розмаху, розцвіту й такого впливу на розвиток чеського нар. господарства. Я відповів їм ось так: Ми, чехи, були вже від самих кооперативних початків у тому щасливому положенні, що майже в кожному селі найшовся хлібороб, учитель, священик чи ремісник, що похопивши незмірну вагу кооперативної ідеї для господарського і соціяльного двигнення чеського народу, віддався всеціло кооперативній праці, став її апостолом і посвячував їй з повним захопленням увесь вільний час, усі свої здібности, без найменшої претенсії на винагороду. Нагородою для них був гарний вислід їх кооперативної діяльности.

З цієї підготовчої праці виросли також і кооперативні союзи, а вони віддали великі услуги у систематичній орґанізаційній праці, в централізуванні ощадностей і кредитів, у ревізійних чинностях та в централізуванні всіх продукційних і торговельних галузей. Зокрема же наш Центрокооператив стався головним мотором для них понад 10.000 сітчаних жмінок — місцевих кооператив.

Але найважнішим чинником їх розвитку було щасливе вихування доросту. Кооперація, а не менше також школи й освітні круги, докладали все і всюди старань, щоб саме молодь брала участь у кооп. життї, щоб підучувалася, а в хвилі, як треба буде заступити старших, щоб була вже підготована заняти їх місця і ступаючи в їх сліди, щоб вела кооперацію ближче до мети. Нашій кооперації вдалося вповні заінтересувати молодь господарськими питаннями, чого доказом нинішній господарський розвиток“.

Читаючи це, ми так і бачимо недостачі в нашій кооперації. Маємо під Польщею майже півтора міліона продуцентів, головно хліборобів. Маємо землі, які можуть подвоїти родючість, маємо безліч сирівців до вижиткування, маємо міліони здорових людських рук до продуктивної праці, до використання всіх можливостей продукції і побільшення дібр. Але ці земні добра марнуються, робучі сили тратять пребагато часу на голодному безділлі, нужді, клопотах, деморалізуючій залежности. Значить, кооперація має безмежне поле до ділання. Та ми, інтеліґенція не бачимо ві тих джерел праці і немов сліпці переходимо поруч них, ні тих безробітних, бо не доцінюємо ваги кооперації. А не бачимо тому, бо хоч ми і є синами тих дрібних продуцентів, то дістаючи їх коштом наше вишколення, стаємо консументами і поволи стаємо на точці поглядів консументів. З часом затрачуємо спільноту інтересів з тими, що допомогли нам до освіти й вишколення. В господарських питаннях не входимо в їх положення. Не прикладаємося до того, аби побороти голод, нужду, але приймаємо чужі нам погляди, погляди консументів, усе одно: східні чи західні, погляди не нашого походження. І на них полягаємо як на спасенні нашого народу, а не на істотних потребах нашого села, продуцента. І тому саме ми, в більшости селянські сини, вже так далеко не живемо селом, що й не бачимо того, в чому саме лежить інтерес села. Цим і можемо пояснити собі те, що стоїмо надто далеко від такої життєвої нині на селі потреби, як кооперація, від зрозуміння ваги цієї величавої хліборобської будови. Тому саме така мала наша в ній участь. Тому нині учні середніх шкіл не дістають відомостей навіть про основні ідеї нашої кооперації, не то про орґанізацію чи техніку. Ні дома ні в школі про це не довідуються, ані ніхто поза школою не збуджує в них зацікавлення до тих справ. А студенти вищих шкіл, а сільська молодь? Хіба припадок або дійсно крайнє положення каже їм шукати хліба в кооперації і щойно тоді вони нею заінтересовуються.

Каже дехто, що цьому винен наш кооперативний світ. Бо ось наприклад: киньте оком на числа „Службовика“, орґану приватних урядовців, головно кооперативних, а там найдете статті лиш на злободневні теми, що хіба песимізм та недовіря ширять до наших кооперативних та інших установ. Шкурні інтереси споживачів подаються там як духова пожива для тих урядовців, що будують кооперацію, і нічого більше. Це очевидно промах цього часопису. Та на весь кооперативний світ не належить так дивитись. Кооперативні робітники-урядовці, обтяжені аж надто буденною працею, серед злиденних винагород, серед перешкод з боку знаних нам усім чинників, стають з часом звичайним тяглом у ярмі. І подивляти їх треба, що при байдужности загалу наших інтеліґентних кругів витримують на дусі, та ще й ідеї поширюють. Очевидно, вони не в силі дати все потрібне для села. До цього треба всіх нас, усієї нашої інтеліґенції! І щойно тоді, коли всі зачнемо жити потребами села, думати категоріями продуцента, коли станемо до будови кооперації, зродженої у нас з духового пробудження населення, коли оживимо її самими собою і нашою шкільною молоддю, коли допровадимо до того, що саме в кооперації буде сільська молодь виростати на майбутній сильний, характерний, хліборобський елемент, — тоді кооперація, зорґанізована й ведена енерґією наших продукуючих мас, стане справді сильним забором у боротьбі за наше господарське визволення.

М. Творидло.

Єдиний фронт.

(З нагоди місяця „Просвіти“).

Прага, грудень 1929.

В сучасному життї все ширше застосування знаходить принціп — „в єднанні — сила“. Цим принціпом визначується не тільки кооперативний рух, але ним переймаються також інші ділянки суспільного життя. Великий здвиг в цьому напряму помічаємо, напр., на науковім полі, де постійно зростають організації, що ставлять своїм завданням обєднати наукові сили на ґрунті спільної праці чи спільних інтересів у певній галузі знання як в межах своєї держави, так і у всесвітньому розмірі.

Для ілюстрації цього твердження обмежуся декількома прикладами з поля педагогічної науки. За останній час повстали тут такі організації, як „Міжнародне Бюро в справі виховання“, „Міжнародня Ліга нової школи“, „Всесвітня Федерація Педагогічних Спілок“ і т. д. Анальогічне явище помічаємо й на культурно-просвітнім полі. Для прикладу назову тут таку організацію міжнародного значіння, як „Всесвітня Асоціяція в справі освіти дорослих“, що в серпні ц. р. організувала в м. Кембриджі перший всесвітній конгрес. Майже в кожній країні повстали або повстають організації, які намагаються обєднати всю культурно-просвітню працю, що провадиться на терені певної країни.

Серед таких організацій особливо визначається своєю діяльністю „Народньо-просвітній Інститут ім. Масарика“ в Празі (Masarykův Lisovýchovný Ustav), який притягає до себе все більшу увагу з боку сусідніх і навіть далеких держав, що виявляється в формі командирування своїх представників для обзнайомлення зі структурою й діяльністю цього Інституту.

Попередником Народньо-просвітнього Інституту в Празі був „Освітній Союз“, що повстав з початком 1906 р. та складався з центральних чеських просвітніх організацій.

7. березня 1925 р., в день 75-літніх народин президента Масарика, повстав Інститут, перебравши до своєї диспозиції від свого попередника як матеріяльні засоби, так і культурні сили, що провадили просвітню працю в центрі й на місцях. В день відкриття Інституту Масарик пожертвував йому 4 міл. чеськ. корон з національного фонду свого імени, і це, розуміється, зразу поставило Інститут на міцний ґрунт.

Народньо-просвітній Інститут, згідно зі своїм статутом, є центральна дорадча установа для культурно-просвітніх інституцій в Чехословаччині, находиться з ним у постійнім звязку, виявляє ініціятиву щодо їхньої діяльности та подає їм всіляку допомогу. З-правила Інститут безпосередньо не займається просвітньою діяльністю; він лише засновує взірцеві просвітні інституції. Інститут складається з основних членів, якими в даний момент є пять культурно-просвітніх організацій вседержавного значіння (Робітнича Академія, Словацька Матиця,

„Вільне сільське навчання“, Центральна робітнича школа та Чехословацьке Т-во Соколів) та з цілої низки місцевих культурно-просвітніх організацій, що прилучилися до Інституту (přidružení členové) і, накінець, з фізичних осіб які беруть участь на загальних зборах Інституту через представництво (один представник на 20 фізичних осіб).

Не буду тут докладно зупинятися на діяльності Інституту, — подам лише найголовніші дані. Так, у бібліотечній справі Інститут щорічно надсилає незаможнім громадам пожертви книжками (в 1928/29 акад. році надіслано 2.485 громадам 47.194 книжок), організує для бібліотекарів курси та зїзди; в справі організації курсів і шкіл Інститут провадить в Празі Народній Університет, т. зв. Гусову школу, в якій протягом 1927/28 акад. року прочитано 325 лекцій при 26.345 слухачах, організує такоже ріжні курси, музичні вечірки (в 1927/8 акад. р. муз. веч. влаштовано 22 з 3.467 слухачами), провадить курси заочного навчання (в 1928 р. було 12 курсів, на які записалося поверх 15.000 осіб дорослого населення), має випозичальню фільм для просвітніх кіно, допомогає в заснуванні й реалізації лялькових театрів, видає часописи („Вістник чехословацького народнього виховання“ і критичний огляд дитячої літератури — „Uhor“) та ріжні публікації для культурно-просвітніх працьовників, студіює ріжні питання з галузі позашкільної освіти, організує зїзди й наради в справі позашкільної освіти.

На переведення своєї діяльности Інститут витратив в 1927/28 ак. р. 2.563.245 ч. к.

Розуміється, у мене нема на думці порівнювати діяльність цього Інституту з діяльністю Т-ва „Просвіта“ у Львові, бо не треба забувати, що Інститут працює в умовах самостійної держави. Але всеж таки гадаю, що значно більше успіхів можна булоб осягнути й у нас, колиб провести в життя той принціп, який покладено в основу Народньо-просвітнього Інституту в Празі, — себто обєднати всі ці чинники, які працюють у нас на полі позашкільної освіти.

Думаю, що Освітній Конгрес, який відбувся у вересні ц. р. у Львові, наочно засвідчив його учасникам, що культурно-просвітна діяльність серед українського населення в Польщі більш за все потрібує єдности щодо визначення напрямної в цій діяльності та пляномірности в її практичнім переведенні.

На мій погляд найкращим завершенням ювилейних свят з нагоди 60-ліття Т-ва „Просвіта“ у Львові, поруч зі збіркою княжого дару на просвітні потреби, є заснування, з почину Т-ва „Просвіта“, Культурно-просвітнього Союзу, основними членами якого моглиб стати наші централі, як „Просвіта“, „Рідна Школа“, „Союз Жінок“, „Ревізійний Союз Українських Кооператив“, Т-во „Сільський Господар“, Т-во „Взаїмна Поміч Українського Учительства“ й ін.

Ст. Сірополко.

ЗА ОКЕАНОМ.

За тривку організацію української еміґрації.

Як відомо, українська еміґрація в Злучених Державах ріжниться в неодному від еміґрації канадійської. Коли наші люди в Канаді є в більшости фармерами, то в Злуч. Державах вони ще донедавна уважали свій побут за тимчасовий і думали, заробивши меншу чи більшу готівку, вертати до рідного краю. Щойно після вирішення Ради Амбасадорів з березня 1923 р. і після перемоги большовиків над українськими військами українська еміґрація в Злуч. Державах почала тривкіше організуватися, робити заходи в справі одержання американського горожанства, закуповувати доми й землі, братися до ріжних бізнесів на ширшу мету і т. д. В цій справі виголосив недавно на річному засіданні головної управи „Обєднання“ в Ню Йорку реферат генеральний його секретар д-р Лука Мишуґа. Референт поручав українській заокеанській еміґрації, аби вона прямувала до того, щоб її політичне значіння в Америці було якнайбільше видне і слідне. В першу чергу повинні наші люди брати діяльну участь в обох головних американських партіях: республиканській і демократичній. Тому д-р Мишуґа запропонував, аби в Злуч. Державах закладано українські „централні клюби“ демократичної і республиканської партії, які старалисяб впливати на американські партії в тому напрямі, щоб вони зацікавилися українською справою в Европі і, можливо, навіть реаґували на ріжні події на українських землях. По проекту д-ра Мишуґи слід заснувати теж окрему організацію українських фахівців, бо дуже багато українських адвокатів, інжинірів, учителів, лікарів і т. д. не мають в Америці ніякого звязку з рештою розпорошеного українського громадянства. Спеціяльне товариство, що поставилоб собі за мету ширити здобутки української культури серед еміґрації, відігралоб велику ролю як чинник охорони української молоді перед американізацією і зберіглоб її перед цілковитим винародовленням. Усі ті еміґраційні орґанізації вдержувалиб звязки з українськими установами в краю і моглиб таким чином вести більше інтенсивну діяльність в напрямі збирання складок на старокраєві цілі.

Виступ Авраменка на концерті закарпатських українців.

Дня 21. листопада виступав славний український балетмайстер Василь Авраменко на концерті закарпатських українців у Бинґгемтон, Н. Й. Він сам танцював козака-запорожця, а також пописувались його маленькі школярі і школярики. Публики на концерті було понад 2.000 осіб і вся вона приняла пописи Авраменка і його школярів з великим одушевленням. Слід зазначити, що й концерт складався переважно з вибраних кусників українських композиторів, які гарно віддав хор при закарпатській гр.-кат церкві св. Михаїла в Бинґгемтоні.

Побіда українського спортовика в Філядельфії.

Філядельфійська преса радіє, що в боротьбі двох боксерів легкої ваги, яка відбулася недавно в Філядельфії, побідив філядельфієць, Іван Дзядик. Дзядик бився цим разом з Кинґом Тутом з Миннеаполис, Миннесота. Було 8 стріч В 8-ій Дзядик завдав свому суперникові стільки влучних ударів, що той не міг уже в пору піднятися з долівки. Тому суд присудив побіду українцеві, Іванові Дзядикові. Американська преса зазначує, що переможець українець. Спортові звітники кажуть, що Дзядик зробив великий поступ від останнього виступу, який був програв. Він тоді займав оборонне становище, а тепер визиваюче. Тепер він на-силу тягнув противника до боротьби. Вони й заповідають Дзядикові чемпіонство легкої ваги на цілу Америку.

Українець вибраний міським суддею.

В місті Іст Шикаґо, Індіяна, при виборах 5. ц. м. вибраний суддею адвокат Михайло Гавран, українець родом з Олифанту, Па.

◆◆

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

◆◆

О. ЙОС. ЗАСТИРЕЦЬ.

Збитки Св. Миколая.

(Гумореска.)

Жіночка, про котру повістуємо, звалася тоді, як іще дівувала Аннусею. Дівчиною мешкала у своїх родичів оподалік нашого домівства та була молодою, гожою, веселою сусідкою. Її шанувала рідня, кланялись їй під церквою знайомі, а в читальні та на аматорських виставах тупцювали біля неї молодці. Там грала вона неабияку ролю; як сильна індивідуальність, накидувала і хлопцям і дівчатам свою волю. Такі прикмети її характеру, крім її краси та чепурности, були мабуть причиною, що хлопців коло неї крутився рій. Та освідчити ніодин не відважувався.

Аннуся бачучи, що її суджений це їздець за горами, за долинами, почала задумуватися, вкінці і журитись за свою будуччину. Родичі бідні а рідня велика. Рідко хто догляне таку тугу у дівчати хіба... вуйко. А вона мала такого досвідченого вуйка.. Звався він Михалко і був кімнатним малярем. Ось він і каже їй: — Ганусю, молися до образу св. Миколая, світи лямпку, а всятець зробить так, що вийдеш добре замуж!

Аннуся послухала вуйка і почала слати свої дівочі мольби до св. Миколи, запалювати перед образом у крепких, старих рамах то свічку, то лямпку на оливі.

Так минуло чотири роки. Нареченого не було. Коли надійшло вп'яте свято чудотворця о. Миколая, то стало воно для неї переломовим. Вправді і цього ранку знайшла вона під подушкою горішки і чеколядки з образом якогось лицаря, та це її не дивувало. В серцю повстав сумнів, чи святець поможе в її горю. Як не своя ходила весь день, нудила собою, була гнівлива, коли-ж в третій годині і 23 мінут заходило сонце а родичів і рідні дома не було, бо хто вийшов до церкви й до знайомих а хто з молодих на совгаику або зі саночками, тоді прийшла катастрофа

Аннуся хопила образ св. Миколая, отворила вікно і шпурнула ним у напрямі купи сніґу. Замкнувши борзенько вікно, кинулася гнівно на постіль. Лежала так довго, непорушно глядючи в стелю, коли почула стукіт до дверей. Прикинулась, що нема нікого дома. Та стукіт ставав щораз то голоснішим. Відтак почула два голоси мущин. Один був це голос Бартошка сторожа камениці, що знав добре усі відносини і знав як стукати з успіхом. — Відчиніть! — кликав він — і то зараз! Не було ради. Аннуся пригладила волосся на голові, накинула на себе український вишиваний кафтан, прибрала милий вигляд і відчинила.

В тій хвилині почав другий незнайомий їй мущина кричати:

— А можна кидати мені в карк якимсь старим богомазом з рамами на яких сила цьвяхів і... Кажучи це, придивився дівчині і голос його стихав, стихав і замовк, коли лямпа в сінях освітила Ганусю.

— Я знаю — відповів Бартошко — то, пане, св. Миколай, а вона дівчина не дістала видко нині бажаного дарунночка. Найліпший був би для Аннусі наречений.

— Аннуся спустила очі серед такої ненадійної ситуації і не надумуючись проговорила: — Не гнівайтеся, мій пане.

*

Та той „мій пан“, як це навіть львівська преса повторила а передтим і суд ствердив, звався Петро Муха. Був трамваєвиком. Та що скажете, добрі люди, до того, що коли св. Микола тріпнув його своїми раменами в карк, нагнав йому любощі до гарної Аннусі. З нею він оженився. Жив щасливо дочекався двоїх дітей і авансував на кондуктора.

*

Кілька літ пізніше, як діти підросли, знов наближався день о. Миколая. Кондуктор Петро Муха зробив жінці несподіванку, бо вона знайшла ранком біля подушки українську „Біблію“ в перекладі Куліша-Пулюя. Петро був патріот і вірно міркував, що охоча до книжки його Аннуся буде читати Св. Письмо дітям і так буде їх „богоугодно“ виховувати.

Та св. Микола його засмутив і то неабияк. Пані Мухова втішилася дарунком, але й пригадала собі, що її товаришка Аґнешка згадувала, що в єзуїтськім костелі перестерігали перед читанням св. письма „на власну руку“. Радили їй люди, піти до знавців св. Письма. І хтож би міг подумати, що Анну заведуть до дослідників св. Письма, які як відомо творять релігійну секту? Сектярі втішені кондукторкою-неофіткою, виголосили до неї в своїй молитві проповідь, запросили на нові досліди св. Письма і обдарували Анну кільканацятьма сектанськими брошурами і величезною чорною книгою, своєю Біблією.

*

Бабі завернулося в голові. Господарство почала занедбувати. Обіду не було на час, бо газдиня ходила до „секти“.

Одного разу синок її, Влодко, скочив зі шафи, розбив ніс, пять тарелів і вазу. Молодший його братчик забавився в різника; розпоров перину, а піря напхав в нові штани тата, бо робив так ковбаси. В хаті стало пекло. Анна намовляла Пепцю, щоби також пристав до „балачів“ св. Письма. А коли одного дня пів до 6. год. вечором у часі обіду пані кондукторова повторила своє домагання, щоби муж „пішов“ до секти, тоді не стало вже Петрови терпцю. Добрий муж вибив жінку щіткою до замітання на велике згіршення дітей і усіх льокаторів того дому.

*

Провідник дослідників св. Письма порадив заплаканій Анні, щоби внесла скаргу на мужа до суду, на підставі св. Письма, а саме того місця, яке оповідало, що Фараон казав убивати жидівські діти, а Бог не допустив до смерти Мойсея.

В „третій секції“ велів суддя Анні присягти, що муж, Петро Муха, кондуктор, побив її.

Анна виняла зпід пахи велику Чорну Біблію і цитатами зі св. Письма доводила світлому судо-

Із гумористики нашого політичного життя.

Від трагічного до комічного тільки один крок. Наша боротьба за визволення це річ аж надто поважна, а життя української еміграції, що десять літ тиняється по чужині, це справа дійсно трагічна, але і в цьому емігрантському житті помічаються факти, які мусимо трактувати як гумористичні явища, що нажаль деякими мало поінформованими особами серед чужинців трактуються поважно. Як це вже відомо, на еміграції проголосив себе „гетьманом усеї України" самозванець, політичний авантюрист Полтавець-Остряниця. Від кількох літ цей „гетьман" товчеться по Европі, як Марко проклятий, навязує звязки з ріжними, навіть підозрілими чужинецькими політичними чинниками, втягає у свою аферу головно чеських і німецьких клерикалів, обіцюючи їм фантастичні концесії на Україні на випадок здобуття гетьманського престола у Київі. Кожний крок „гетьмана" Остряниці кінчиться компромітацією української справи, бо чужинці, які в першій хвилині дають себе часто обманути і навіть фінансують його акцію (напр. чеські католики та фашисти) то в короткім часі пізнають вартість цеї гетьманської самозванчої кліки і нажаль починають бачити в дуже чорнім світлі не тільки роботу Остряниці, але й роботу інших емігрантських угрупувань. Недавно ще чеська преса розписувалася багато про головного адютанта „гетьмана" Остряниці „ґенерала" Горбанюка і подавала до прилюдного відома, що Горбанюк не є жадним генералом, а звичайним фрайтром російської армії та що його політичний світогляд це світогляд громадського писаря зпід Полтави.

Свого часу голосна була у Празі подорож дипльоматів Остряниці до Муссолінія до Риму, яка скінчилась тим, що ці дипльомати доїхали до Італії, а на поворот не мали грошей та грозило їм те, що будуть вертати пішком і тільки при помочі нових політичних шантажів ці мандрівники здобули гроші на білети і вернули до Праги, де одинокою їх працею є каварняні інтриги та сплетні.

Але хоч ґрупка прихильників Остряниці компромітуючи себе на кожнім кроці, звела свою роботу до оперетковости, то всеж вона виявляє далі свою активність, а щедрий гетьман Остряниця майже що-місяця іменує в Празі нових ґенералів, полковників (із бувших фельдвеблів), які розсилають по часописах свої портрети в ґенеральських мундурах, а на виставі в одного фотографа в Празі можна бачити і сьогодні портрет „гетьмана всеї України Полтавця Остряниці" у козачій гетьманській киреї.

В останніх часах „гетьман" Остряниця розіслав чужинецькій пресі та німецьким політичним діячам своє письмо, якого зміст подаємо в скороченні, жалуючи місця для цеї несерйозної емігрантської афери. Фірма блянкету цього письма така:

„І. Полтавець Остряниця, гетьман всеї України по правім і лівім боці Дніпра, та вожд козаків", а зміст листа говорить, що „Президія Українського Громадського Комітету у Франції, Президія Українців чужинецької леґії, Найвища Команда Українського Козацтва, поставили собі за ціль наближення України до Німеччини. На засіданні 23 ц. м. в Парижі під головством гетьмана фон Остряниці постановлено звернутись до визначніших німецьких осіб та організацій з проханням піддержати матеріяльно працю українського визвольного руху. Гріш, зложений на ту ціль, принесе в майбутнім німецькому народові ще й користи.

Під цим письмом підписаний „гетьман" Остряниця і його дипльомати та штабовці-ґенерали: Д. Ґулай, Е. Ціммерман, міністр Жеребко, міністр Алешко, Кучерук і секретар Вагнер.

А в протоколі із цього засідання говориться, що на початку нарад гетьман Остряниця прочитав міністрам свої довірочні накази, а відтак прочитано письма та відповіді, з яких видно, що Німеччина не дуже то хоче піддержувати фінансово самозванця-гетьмана.

Прочитано також заяву, яку президент міністрів від імені Остряниці висилає урядам европейських держав та маніфест, що буде висланий посольствам ріжних держав світа. Ухвалено вислати письмо до уряду УНР (Лівицького) з протестом проти його польонофільської політики і до гетьмана Скоропадського проти його русофільської політики та порішено спробувати поставити український визвольний рух під протекторат Франції без посередництва Польщі та Росії.

Не знаємо, як погодити цей факт, що уряд Остряниці хоче дістати від Німеччини допомогу та наблизити Україну до Німеччини, а рівночасно піддати українську визвольну боротьбу під протекторат Франції, але знаємо тільки одно: що для української справи булоб краще колиб усі ці міністри, ґенерали та полковники із штабу та уряду Остряниці, використали були свій побут на еміграції на закінчення матуральних курсів та здобуття якоїсь освіти, так як це роблять інші емігранти, а високу політику лишили особам більше компетентним до цього, більше зрілим, досвідченим і поважним.

З харківської опери.

Вистава опери Анатоля Вахнянина „Купало".

„Купало" Анат. Вахнянина здобув на премієрі в харківській державній опері у дні 5. грудня велике поводження. Виступили в опері першорядні сили: Литвиненко-Вольґемут (сопран), Голинський (тенор), Поторжинський (бас), Будневич (барітон). Побіч них у поменших ролях співали: Дніпровська (мецосопран), Волинець (тенор), Васюта (бас). Незвичайно симпатично виявила себе трійка евнухів (Глухівська, Підлісна, Калюжний). Дириґував прегарною орхестрою Марґулин, а від дня 16-го грудня веде орхестру композ. Вериківський, оба визначні артисти в своюму фаху. Хори вишколював хормайстер О. Попов. Режісерував постановку опери неабиякий фаховець, С. Каргальський. Балет виставлено під проводом П. Крестова. Багато напрацювалися при постанові опери Овчинників і проф. Польфйоров, що оформлював програму. Прекрасні сценічні декорації дав проф. Петрицький. Цілість випала величаво.

Про поводження опери найкраще говорить факт, що її вже виставлено при битком виповненій салі пять разів (5-го, 8-го, 10-го, 12-го і 16-го ц. м.), а в місяці грудні піде вона ще в днях 21-го, 23-го, 28-го і 31-го. Всі білети на вистави в грудні вже випродані.

Радіо на премієрі завело. Короткі филі слабо віддають оперу, а довгі филі можуть іти головно в неділю, коли радіо не передає політичних вістей.

Рецензії опери в загальному прихильні. Критики стверджують, що опера давня, клясичного типу, зовсім не модерна, одначе признають, що вона дуже мельодійна і має забезпечений великий успіх. Так російський „Пролетарий" завважує, що в ній „багато серця, оригінальної мельодійности, старої, наївної театральности і прекрасних хорових точок. „Купало" найде скоро дорогу до слухача і буде мати великий успіх" (7. грудня 1929 р.). „Харьковский Пролетарий" завважує, що „для Вахнянина, як композитора означеної епохи, характеристичним являється прямування

ві, що присягати не вільно і вона не буде присягою Бога ображати. Суддя погрозив їй арештом. Вона відповіла гордо, що радо стане мученицею „релігії дослідників св. Письма". Суддя покликав возьного. Та адвокати обох сторін почали їй роз'яснювати, що має право не зізнавати супроти мужа. На це з болем серця згодилася. Суддя увільнив задля недостачі свідків трамвайового кондуктора, мужа сектярки Анни, але повчив його при тім, щоби жінки не бив, бо це її болить. Петро Муха подякував судді за звільнення від кари, але просив, щоби суддя відобрав жінці „ту чорну біблію, бо баба буде далі варювати і обід зварить по заході сонця".

*

Нам стало жаль бідного а доброго мужа, бо все-ж то наш земляк. Ми йому шепнули до вуха:

— Пане кондукторе, помиріться покищо зі жінкою, даруйте їй усе, але подбайте за рік про інший для неї дарунок. Її недуга дасться вилічити чим іншим. Ви мудрий муж... Розумієте?

* *

На днях стрінув я Петра Муху.

Я здивувався, бо три чверти року його не бачив. Він став тепер такий веселий і гожий, як колись була його Аннуся в початках її дівування.

— Знаєте — сказав він мені. — Моя жінка дістала перед самим святом Миколая новий дарунок — і трохи засоромлений докинув — Бог нам дав сина. Тепер жінка така занята любою дитиною, що й не згадує про свою секту. Ніде не виходить, обід є на час, а діти ліпше виглядають. Добресьте мені порадили.

— Охрестіть сина на імя св. Миколи — сказав я, прощаючись з чесним мужем Аннусі — бо то св. Миколай розвеселив вас і вашу жінку справив на правдиву дорогу, яка є згідна і з українським перекладом св. Письма.

ФРЕДЕРІК М. ДЖОВНЗ.

Як я був Св. Миколаєм.

Науку з якоїсь історії подається звичайно при кінці, але цей раз дозвольте мені подати її тепер: не вбивайте віри дітей у св. Миколая! Заховуйте живою ту прегарну казку. Вона робить недалеке Різдво милозвучною, голосною й величавою поезією!

Наші діти мусять, на жаль, надто скоро стрінутися з буденним, важким життям і його численними розчаруваннями: тому лишіть їм далі ту гарну казку про доброго св. Миколая, що являється з білою бородою, в червонім строю, з ріжними дарунками.

Коли я був без праці, предложено мені, щоби я був св. Миколаєм у відділі забавок в одній великій крамниці. Отже там я є саме тепер у відповіднім строю. Часом сміюся, а часом мало не плачу...

Та фірма уладила велику піч з широким „комином" і від часу до часу я сходжу туди з мішком повним забавок, призначених до поділу між дітей.

Ось бачиш, дураку! — говорив якийсь хлопчик до свого брата. — Ти говорив, що то татко був св. Миколаєм, а я таки знав, що то видумка твоя!

— Святий Миколаю, чи можу тепер дістати якийсь дарунок, бо ти тамтого разу забув до мене зайти? — Благаючі чорні очі наповнилися слізми; малі уста дрожали.. Я хотів уже її спитати, чи була чемною дівчинкою, коли щось приневолило мене глянути на її матір. Вона була в глибокій жалобі. І я зрозумів. Я ущасливив ту бідну маленьку.

Малий, пузатий хлопчик спинився коло мене й святочно дивився. Потім почав плакати. Чому? Хлипаючи говорив: „Ти за в-великий і не в-влізеш крізь комин у м-моїй кімнаті!" Я сказав йому, що вмію стати й малим і це його потішило.

Ах, ті запити! Кажу вам, що деякі вміють добре ловити. Якийсь хлопчик спитав мене, скільки коминів я вже пройшов. „Міліони, міліони!" — я відповів. Він насупив брови, подумав, а опісля сказав: „Як можна так брехати!" Я був вдоволений, коли він відійшов.

— А куди ти підеш, коли вже порозносиш усі дарунки? — спитала мала дівчинка. „Спати", я сказав їй. „А де ти мешкаєш?" питала вона далі. „Зараз коло Алі Баби в краю казок", — я сказав і, на щастя, це її вдоволило.

— Так, моя любо, — говорив я іншій дитині, — я ходжу по вершках дахів... Ні, я не сховуюся... Так, я вмію злазити комином до кімнати... Ні, я не помішаю дарунків... Так, я сам собі ношу мішочок з дарунками. — Я був вдоволений, коли вже скінчився той вогонь перехресних питань.

— Прошу, чи можу дістати цього разу білого кріличка? — питав малий хлопчик. Його батько, кивнув мені значучо головою, а я сказав, що буду про це памятати. Деякі діти приходять і два рази і при других відвідинах приносять мені веселий спис річей, яких вони бажають.

З англійського подав

Корнило Явопіаський.

до великих музикальних форм, до видосконаленої техніки і збереження в музикальних творах національного, народнього кольориту" (5. грудня 1929 р.). Як бачимо, російська преса поставилася до опери дуже прихильно.

Голоси української харківської преси, також в загальному дуже прихильні, постараємося подати окремо.

Уневажнення виборів у сандомирській виб. окрузі.

Велике враження в політичних кругах викликало уневажнення виборів у сандомирській виборчій окрузі, яке оголосив на днях Найвищий Суд у Варшаві. В цій виб. окрузі, що обіймає повіти Сандомир, Пиньчів і Стопницю, вийшло двох послів з „Визволення", двох з ППС і один зі „Стронніцтва Хлопского". Зате ця округа була одна з тих нечисленних, де ББ. не здобув ні одного мандату. Найвищий Суд перешле своє орзеченя про уневажнення цих виборів міністерству внутрішніх справ, яке має зарядити нові вибори в цій окрузі до 14 днів. Уневажнення цих виборів — це перший такий випадок в історії польського парляментаризму.

Натомісць на тому самому засіданні Найвищий Суд відкинув протести, внесені проти переведення виборів у 4 інших округах, а саме: у Влоцлавку, Торуні, Ґрудзьондзу і Свенцянах.

Сензаційні документи з останніх літ перед світ. війною.

„Н. Фр. Пресс" повідомляє, що у Відні в архівах винайдено нові цікаві документи, що торкаються тайних нарад між німецьким цісарем Вільгельмом II. і болгарським королем Фердинандом. Нарада ця відбувалася 28. жовтня 1913 року, а брав у ній участь також ґраф Берхтольд. Предметом нарад були балканські справи. Якраз тоді між балканськими державами панував воєнний стан і Берхтольд докладав усіх зусиль, щоби не допустити до помирення балканських держав, а навпаки, в інтересі Австрії загострювати балканські конфлікти щораз то більше.

Цісар Вільгельм II. запевняв на нараді, що війна в найближчих роках неминуча і що в цій війні прийде до рішаючої розправи між славянським світом, що хоче опанувати Балкан, і світом ґерманським. В останніх роках славянство скріпилося, головно через скріплення Росії. Але славяни не є сотворені до панування тільки до служення і слухання, тому всіх славян можна обєднати в австрійській монархії, бо якщо славяни сподіваються визволення від Білгороду чи Москви, то ті надії можна розвіяти. Навіть Сербію, на думку Вільгельма II., можна би підчинити під впливи Австрії, якщо Австрія дасть сербам те, чого вони потрібують, цебто гроші, військове вишколення та поліпшення торговлі.

„Якщо вам буде треба в цій справі помочі, то я витягну шаблюку" — сказав Вільгельм II., побрякуючи шаблюкою: — „якщо Білгород не погодиться, то треба його збомбардувати і так довго тримати під окупацією, аж воля наша буде виконана" — додав Вільгельм.

Вільгельм дуже оптимістично дивився на вислід війни: він мав відомости, що на випадок війни в Росії вибухне революція, а коли ґраф Берхтольд замітив, що на випадок революції в Росії, також в Німеччині захитається монархістичний лад, то Вільгельм запевнив, що революція в Німеччині є неможлива і що Німеччина мусить побідити.

„Н. Фр. Пресс" гостро критикує пляни Вільгельма, називає їх наївними та фантастичними і підкреслює, що Вільгельм II. дуже слабо орієнтувався в політичних справах.

На орґанізаційному фронті.

СКІЛЬЩИНА.

В останніх місяцях відбув посол Максимович віча й орґанізаційні наради: 21. IX. в Лавочнім, 27. IX. в Козовій, 13. X. в Жупаню і 14. X. у Вижлові. Віча й наради мали районовий характер і були дуже численні. До соймових виборів вложено у Скільщину мало праці і тому верховинці з несвідомости підтримували підчас виборів одинку. Тепер становище значно змінилося. З одного боку місцеві священики і свідоміші селяни забираються до поважної праці над освідомленням народу, а з другого — саме життя вчить верховинців і виказує їхні помилки. Перед виборами їм обіцювано всякі благодаті і ласки, але досі їх тяжке становище не тільки не змінилося, але ще й погіршилося. Все це разом зацікавлює верховинців діяльністю Української Парл. Репрезентації і нашої партії, якої впливи серед верховинців тепер незвичайно зросли. Верховинці запевнюють, що лиш раз удалося їх одурити; тепер до боротьби за свої права вони йтимуть лиш спільним національним фронтом.

Конференції в Замку.

Дня 17. грудня в 11. год. передпол. президент держави запросив до себе представників партій. Взяли в ній участь також прем. Світальський та мін. Цар, одначе не в характері членів. Протокол вів із стенографісткою ради мін. канцелярії Скварчинський. Президент отвираючи конференцію сказав, що запросив д-ра Світальського, який буде проводити, бо він (президент) хоче свобідно вислухати дискусію, а в теп. обставинах булоб йому справді трудно поручити д-рові Світальському місію створення кабінету. Запросив теж Цара, як бувш. шефа цив. канцелярії та свого дорадника в конст. справах і бажає, щоби саме цій справі присвячено конференцію. Президент розуміє, що настрій тепер напружений, та гадає, що його вдасться змінити. До успокоєння причинилася би зміна конституції. Це нелегке при ріжних поглядах. Колиб змінено конституцію, не булоб чуток про ломання конституції, про її октроювання, про ген. страйк, про революцію та взагалі настав би спокій на цьому відтинку. Колиж і далі були би такі чутки без огляду на зміну конституції, ніхто їм не вірив би. Президент вірить, що між соймом і урядом дійде до гармонії, так що сусіди завидуватимуть Польщі. Президент запросив послів не лише тому, щоби їм це сказати, але й тому, щоби посли дали спробу в дискусії над зміною конституції. Самособою ця дискусія не може мати претенсії, щоби могла бути вступом до дискусії в соймі. Президент здобув мин. тижня чимало орієнтацій в розмовах із послами, тепер ходить йому про те, щоби здобути заг. враження.

В дискусії перший промовляв полк. Славек. Він пригадав, що вже в осени радив відбути спільну нараду в справі конституції, але опозиція не згодилася. Тоді песимістично дивився на можливість ухвалення змін конституції. Тепер йому здається, що настрій змінився на краще. Пос. Недзялковський заявив від ППС., що його партія все готова ставитися на зазив президента, без огляду на те, хто є в його окруженні. Дальше пос. Недзялковський й усі інші посли (не виключаючи й пос. Домбського, якого становище передше було інакше) сказали, що готові співпрацювати над зміною конституції. Пос. Домбський сказав, що хоч не належить до ентузіястів змін конституції, то відчуває, що суспільність бажає тих змін. Усі представники клюбів заявлялися за такою зміною, щоби скріпила владу президента та стабілізувала уряд. Прем. Світальський сказав, що коли ходить про арґумент, що уряд не заняв становища до проєкту ББ., лише поодинокі міністри, то треба зазначити, що рада мін. узагалі не займалася проєктом зміни конституції. Колиж би уряд займався тією справою, то положення сойму булоб трудне. Уряд не скликав надзв. сесії, бо не надіявся, щоби зміну конституції обговорили в тій атмосфері, на яку заслугувала. Положення було теж дразливе наслідком справи мін. Чеховича. Сойм сам міг зажадати скликання сесії, одначе уряд мусів би був тоді поробити з того висновки.

Пос. Розмарін про нац. меншости.

Підчас наради в Замку пос. Розмарін у дискусії сказав, що справа конституції, скріплення президентової влади та стабілізації уряду може бути полагоджена лише в соймі. Стабілізація уряду потрібна хоч би з госп. оглядів. Треба загарантувати вповні парлямент як такий, його характер і виконування ухвал парл. установ, бо парляментаризм нині є першорядною умовиною розвитку держави. Треба теж при ревізії заґарантувати, що приписи конституції будуть виконувати. Березнева конституція має чимало важних і корисних постанов, але їх досі не ввели в життя. Це торкається передовсім жидів. Годі також поминути при працях над ревізією конституції справу нац. меншостей. Бесідник не є представником нац. меншостей та ніхто не уповажнив його виступати в їх імени, але він уважає своїм обовязком зазначити і підкреслити, що це справа вельми важна, а полагода її мусить найтися в рямцях нової конституції. Торкається це передовсім жидів, які поза охороною своїх політ. і культурних прав мусить найти теж заспокоєння своїх господарських домагань.

Проволікання в утворенні уряду.

Премієром Цар або Бартель?

Зачувати, що до проф. Бартеля виїхав голова ґрупи Зединення міст і сіл (відлам лівиці ББ) пос. Косцялковський. Кажуть, що проф. Бартель приїде знову у Варшаву. Який оборот прийняли би дальші події, то справа кризи є в руках през. Мосціцького та марш. Пілсудського. В опозиційних колах кажуть, що премієром буде або мін. Цар або проф. Бартель. Здогади щодо Цара основують на цьому, що він був на конференції в Замку. Колиж це мав би бути уряд порозуміння, то участь Цара мало правдоподібна хоч би тому, що за два роки свого урядування кілька разів мав непорозуміння зі соймом. На думку опозиції, колиб в уряді наступили зміни, то мусілиб уступити прем. Світальський, Цар, Незабітовський та Пристор. Наслідником Цара був би або Ледніцький, один із визначних діячів санац. табору, або президент найв. суду Міхаеліс.

З посольських кол зачувати, що справа створення уряду ще проволічеться, бо в Замку заторкнено справи, над якими треба довше нараджуватися, а також треба порадитися визн. фахівців. Оптимісти кажуть, що криза буде вже зліквідована в найбл. часі, бо президент уже докладно поінформувався про положення в соймі.

Розправа за ограблення почтового амбулянсу.

Перед тарнівським судом присяглих почався процес проти двох учасників нападу на почт. амбулянс на шляху Розвадів-Дембиця. Грабіжники Чеслав Старосольський (радіотехнік, син радника краківського воєвідського уряду) і Едв. Беделко (урядовець) забрали тоді 105.355 зол. З того видали в Познані на гуляще життя около 45 тис. зол., при чому виступали як ґрафи Потоцький та Стажевський. На першій розправі обв. Старосольський зізнав, нібито почтовець Букала, якого викинули підчас ограблення поїзду в русі і який був тоді тяжко ранений — ділав у змові з грабіжниками. Це твердження заперечив св. Букала, а також обв. Беделко не твердив рішучо, щоби грабіж, уплянований Старосольським, виконано в порозумінні з Букалою. Розправу відложили тоді на домагання оборонця обв. Старосольського, щоби розслідити умовий стан Старосольського.

Тепер два тарнівські лікарізізнали, що Старосольський людина зовсім здорова та відповідальна за свої вчинки.

Тепер два тарнівські лікарі зізнали, що Старів, тому що вони не є специялістами-психіятрами. Трибунал відкинув внесення, щоби Старосольського піддати оглядинам краківського мед. факультету. Судям присяглим поставлено 43 питання в справі вини обох обвинувачених, одначе судді після наради вернули на салю розправ з резолюцією, щоби трибунал згодився піддати Старосольського оглядинам крак. психіятрів. Трибунал згодився на домагання прис. суддів і відложив розправу до лютого 1930.

Ограблення листаря.

На дорозі між Бабичами та Кривчею (пов. Перемишль) незнаний грабіжник поранив листаря Залеського та забрав у нього 4.086 зол. і втік. Ведуть слідство.

НОВИНКИ

— **Заняття „Діла".** Вчорашне число „Діла" заняло Львівське Городське Староство за закінчення (три останні розділи) статті п. з. „Церковні авантюри москвофілів". Це 29-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— **Академія з нагоди ювилею Св. Отця.** В неділю дня 22. грудня 1929 р. відбудеться в год. 11.45 вполудне в салі Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові Святочна Академія з нагоди ювилею Св. Отця Пія XI. Академію влаштовує Ювилейний Комітет при ласкавій співучасти Вп. п. Іванни Приймової, проф. Евгена Перфецького, проф. Бориса Кудрика та хорів Т-ва „Львівський Боян" і питомців Духовної Академії. Вступ за запрошеннями. — За Ювилейний Комітет: **о. мітрат Т. Войнаровський, Володимир Децикевич, д-р Степан Федак, о. д-р Йосиф Сліпий.**

— **Ревізії в Підгайцях.** Дня 12. грудня ц. р. з наказу староства в Підгайцях поліція перевела докладну ревізію в домівці Т-ва „Просвіта", в якій містяться всякі українські установи як „Сільський Господар", „Рідна Школа" й ін. Ревізія тривала від 10. год. ранком до 6. год. веч. Чого шукали — не відомо. Забрали книгу протоколів, памяткову книгу й календар з 17-го року, 340 ріжних письм, обіжників, карних наказів, кореспонденції і т. п. Крім цього забрали хрест УГА ч. 2033 і такуж мініятурку від урядовця Івана Данькова. Тому, що Даньків не хотів віддати хреста, як приватної своєї власности, то його арештовано. Випущено його на волю аж з повітової команди поліції.

— **Крадіж у поштовім возі.** З поштового воза, що їхав з Колендян до Шманьковець, невідомі злодії вкрали 15 поручених листів і два грошеві листи вартости 1000 зол. Арештовано поштаря Василя Сороку підозрілого в цій крадіжи.

— **Із судової салі.** Перед львівським судом присяглих відбувається розправа проти кількох

[Мар]антів, які ще 1927 р. напали на родину Мар[ка] Шнапа у Воловім та зрабували там золоті [пер]стені, перстені та невеличку суму грошей, [при ч]ім цю родину стероризовано револьверо[ви]ми стрілами. Дещо пізніше ці самі бандити [напа]ли на другу родину жида Рота у Жиравці [і, ст]ріляючи до залякано́ї господині дому з ре[во]львера, зрабували 600 золотих. По довшім [часі] цю банду висліджено і поставлено перед [суд]. Покищо перед судом відповідає Мартин Гречух із Давидова, який був ватажком банди [та] Мечислав Яремко і Болеслав Непсуй із то[го] ж Давидова. Розправа ще не закінчена.

— **Ревіндикація православних церков.** „Слово Польске“ пише, що справа ревіндикації костелів, які царський уряд начеб то перемінив на право[слав]ні церкви, набирає тепер на Волині великого розголосу. У кількох місцях духовенство накли[ка]ло вірних до спротиву проти ревіндикації та [до] знищення слідів, які свідчилиб про те, що я[кась] церква була колись костелом. Православний [еп]ископ Симон виголосив у Здолбунівській цер[кві] дуже гостру проповідь у цій справі.

— **Трагедія у Бориславі.** Власник реставрації в Бориславі Н. Полюжин від довшого часу жив у незгоді зі своєю жінкою, яка зраджувала його та кілька разів покидала. Дня 14. XII. Полюжин стрілив з револьвера до своєї невірної жінки і смертельно поранив її, після чого хотів наложити на себе руку, але куля відбилася від годинника, що був у кишені і навіть не поранила його. Важко поранену жінку відвезено до лічниці де переве[де]но операцію. Лікарі не мають великої надії удержати її при житті. Н. Полюжина арештовано. Ця справа викликала у Дрогобичі чималу сен[са]цію.

— **Іде зима.** Вчорашньої ночі перший раз тої осені земля покрилася білим саваном снігу і природа вдягнула зимову рясу. На північних землях Польщі температура впала до 0° Цельзія і земля вистелена білою скатертю зі снігу. В Карпатах, особливо в західній їх частині, гори покриті грубими сніговими верствами, які збільшують[ся] щодня. Температура в Татрах упала на 1° Цельзія. В Закопанім верства снігу сягає 5 цм, а на шпилях Татрів 15 цм. Температура біля Морського Ока впала на 5° Цельзія. Можна спо[ді]ватися, що зима загостить до нас у найближчо[му] часі.

— **Жертви праці в Яремчу.** Залізничі ро[біт]ники, Василь Недільчак і Михайло Стельма[щ]ук розбирали руштовання на залізничому віядукті біля Каменя Довбуша в Яремчі і через не[о]бережність упали з висоти 11 м. на каміння, та важко покалічені пролежали кілька годин на землі, заки прийшов автомобіль рятункового по[го]тівля з Надвірної. Василь Недільчак має поломані ноги, а Михайло Стельмащук звихнув хребетний стовп і розбив голову.

— **Безплатні візи до ЧСР.** У найближчому часі закінчаться переговори між польським міністерством закорд. справ і посольством Чехословаччини у Варшаві в справі пашпортових полекш. Ухвалено проєкт закона, на підставі якого безплатні візи для переїзду з Чехословаччини до Польщі і з Польщі до Ч. С. Р. будуть діставати журналісти, військові особи і державні урядовці. Але з тих полекш можуть користати тільки ті журналісти, які є членами „Синдикату дневникарів“. Закон про ці полекші буде важний від 15. січня 1930.

— **Нелеґальні переходи через кордон СРСР.** Польська статистика прикордонного баталіону, що береже кордону від Дзісни до Стовпця, виказує, що на цім відтинку в місяці листопаді із СРСР переходило 99 осіб виселенців леґальних, а приловлено 752 нелеґальних збігців, що втікали з СРСР. до Польщі. З тої кількости збігців польські сторожі завернули назад 659 осіб, а окрім того на кордоні арештовано 34 особи, підозрілі в комуністичній агітації.

— **Гураґани в Норвеґії.** Над Норвеґією шалів гураґан, получений з громами і блискавицями. В околицях Осля кілька сіл зруйновано зовсім. Громи запалили декілька хат і пірвали телеграфічне получення. Шкоди від гураґанів дуже великі.

— **Вистава релігійного мистецтва у Парижі.** В музею Галієра у Парижі улаштовано виставу релігійного мистецтва. У цій виставі беруть участь мистці, які у себе континуують мистецькі традиції і належать до „Товариства св. Івана“ та до інших мистецьких релігійних угрупувань. На цій виставі зібрано також багато експонатів релігійної архітектури.

— **Недуга Дюея.** Американський фінансовий дорадник при польськім державнім банку Дюей тяжко занедужав. Лікарі заборонили йому вставати з ліжка і працювати в банку.

— **Цікаве озеро.** Бельгійські геольоги відкрили в Уральських горах невідоме досі озеро, яке є далеко глибше, як довге і широке: його глибина сягає 236 метрів, а довжина 215 метрів. Це озеро не має жадного доплику і має джерельну воду, якої температура є 17° вища, як температура повітря.

— **Кінець монстрпроцесу у Сольноку.** Дня 16. ц. м. у мадярськім місті Сольнок закінчився судовий процес проти 32 жінок із села Надьров, що троїли своїх дітей та чоловіків. Суд присяглих засудив 63-літню Анну Ліпку на кару смерти через повішення, 71-літню Софію Олягову і Розалію Себестіян, Голибу, Котелянську та інших обвинувачених на досмертну вязницю. Треба додати, що 4 жінки, які були найбільше винуваті у тій жахливій справі, довідавшись про вислідження їх злочинів, самі зажили отрую, якою позбавили життя своїх чоловіків і скінчили самовбивством.

— **Найстарша людина на світі.** Китайські ґазети подають вістку, в яку не легко повірити, але вона правдива: До Пекіну приїхав на днях із провінції Сусуан китаєць, який має тільки 252 роки життя. Цей молодик цілком здоровий, має дуже добру память і любить оповідати ріжні свої любовні пригоди зперед 220 літ. У розмові з журналістами балакпе цей добродій цікаві історії про життя китайців за часів другої манджурської династії. Він був знахором із професії, лікував хорих ріжним зіллям і каже, що живе так довго тому, що не їв мяса, а тільки рослинні страви. За свого життя був він 23 рази жонатий, а його остання жінка має тепер 62 роки. Посивів цей добродій щойно в сотім році життя. Перед 100 роками китайський уряд визначив йому досмертну платню.

— **Справлення похибки.** В останнім малім фейлетоні закралося дві друкарські похибки. Одна, це слово „пятьдесят“, яке згідно з новим правописом пишеться п'ятдесят“, а друге слухняний — має бути „слух'яний“.

На передніх позиціях.

(Огляд народньої праці в Ярославі 1929 р.)

Богато можнаб написати про життя українців у Ярославі та в ярославськім повіті і це булоб навіть потрібне. Одначе наразі обмежуємося до огляду нац. життя за останній рік.

З давніших заслужених діячів, які будили Ярославщину до життя, слід назвати хоч би тільки таких, як о. шамбелян Погорецький, проф. Янів, д-р Михайло Станько, адвокат, тепер в Хусті на Закарп. Україні і управитель школи в Павлосьові Шумський, що погибли на Вел. Україні в 1919 р. Після війни відживив у нас товариське життя меткий орґанізатор медик Шкурат, полтавець Хмурий, еміґрант з Вел. України. Коли тих людей не стало в Ярославі, наше життя значно підупало. Причиною того упадку є давнє і нове лихо, що має свій довгий корінь у нездорових відносинах.

Коли не стало людей до громадянської праці, залишився з давніх діячів на місці один тільки парох і декан, радник міста о. К. Хотинський, на якого звалено головство всіх товариств і весь тягар праці. Річ природна, що кільканацять українських товариств в Ярославі під одним головством, хоч і як працьовитим, не могли якнайкраще розвиватися. Отже деякі товариства вправді жили, але деякі підупали.

Щоби привернути українське життя до попереднього розвою, а навіть обхопити в дечому такі ділянки, які дотепер лежали зовсім облогом, завязалося нове міщанське товариство „Зоря“ і перші його загальні збори відбулися 2. грудня 1928 р. Було це „сензаційне“ товариство на ярославському ґрунті, яке, крім національного освідомлення та економічного піднесення тутешнього міщанства, постановило собі згуртувати і притягнути до себе розсипані та зовсім неосвідомлені українські елементи. Товариство це зорґанізував проф. д-р Й. Пеленський, а головою його вибрано тут пораз перший людину з міщанства, свідомого промисловця п. Тому Преторіюса. Дуже тяжке завдання мало перед собою нове товариство. Воно стрінулося з ріжними перешкодами місцевого характеру, а притім мусіло переломати стару апатію і зневіру, в міщанських кругах глибоко закорінену. Всеж таки, маючи за собою рік праці, може виказатися деякими гарними здобутками. Воно в першу чергу винаняло собі хату з городом, де провадило сходини і наради виділу та відбуло досі протоколованих 45 засідань. Були тут відчити, т-во устроїло спільну міщанську просфору, в якій взяло участь 124 членів, далі кільканацять забав і фестинів у власному городі під національними барвами — річ досі в Ярославі невидана. Прибутки з того обернено на оплату комірного, на улаштування городу з кружляком і гойданкою, як також на обстанову, що разом предстсавляє вже значне майно товариства.

Варто ще зазначити, що при товаристві засновано кравецьку кооперативу готових убрань. Одначе перші спроби тої співробітні показалися дуже тяжкі, бо до успішного розвою такого підприємства є потрібний хоч би невеликий капітал.

Заіснування товариства „Зоря“ мало тут те значіння, що впровадило тим самим новий чинник ривалізації і суперництва в діяльности зі старими товариствами. Воно змусило їх до більшої напруги й активности, а вислідом цього є ряд нових орґанізацій і розвій всього нашого життя в швидкому темпі.

Ще торік в осени внаслідок припливу до Ярослава кількох професорів середніх шкіл повстала тут філія „Учительської Громади“, що збиралася в помешканні „Зоря“. Ця орґанізація, маючи кільканацятьох членів, зі своїх місячних вкладок заплатила шкільну оплату двом бідним ученикам, а з кінцем червня, тобто шкільного року, розділила всім нашим дітям з народніх і середніх шкіл у Ярославі нагороду пильности в постаті української книжочки. Кожна дитина гр.-кат. обряду дістала таку „памятку“, себто книжочку видання М. Таранька або „Просвіти“, на якій знайшла своє імя і призвище, клясу, до якої переходить і скромну дидикацію. Таке обдарування шкільних дітей у Ярославі українською книжкою — це рівнож річ доси нова й небувала. Крім цього „Учительська Громада“ улаштувала в червні приготовавчий курс до вступного іспиту до І. кл. ґімн., завдяки чому перейшло до ґімназії кільканацятьох наших хлопців.

Під весну цього року засновано спільними силами Повітовий Союз Кооператив, який дав уже докази своєї живучости та запоруку якнайкращої діяльности на економічнім полі.

З приводу згаданого чинника ривалізації кинулися й інші прожохом до роботи, улаштовуючи вистави, забави і фестини в міськім парку, з чого дохід призначено на українську захоронку на Горішньо-лежайськім передмістю і на українську бурсу св. Онуфрія при вул. Понятовського. Обі інституції мають свої власні муровані доми.

Спільними силами відбуто величаві свята Шевченка і „Просвіти“ на весну ц. р. Саля польської ремісничої „Ґвязди“ була кожним разом виповнена величезним здвигом народу з міста і з повіту.

Одначе зайшли в літі випадки, що сколихнули і порушили до живого все українське населення. На Долішньо-лежайському передмістю, дуже розлогому, а замешкалому майже виключно українцями, внаслідок чого й названому здавна поляками „рускем пшедмесьцем“, польські чинники приступили до будови „охронкі“. Українське населення передмістя добачило в тім замах на свою душу. Думку цеї будови мав піддати тамошній учитель Кілярський, вшехполяк, помальований на пілсудчика, який вже має від року процес з передміщанами на тлі національної нетерпимости й образи почувань українського населення. Коли родичі дітей домагалися науки всіх предметів у рідній мові, то цей панок виганяв їх на Україну з ріжними образливими епітетами. Цегольня кн. Чарториського в Щівську під Ярославом і будинок „охронки“ (доволі величавий, хоч партеровий) стоїть уже під дахом. В ньому мають поміщуватися якісь швальні і варстати. Боронитися перед тим наступом треба зі всіх сил не інакше, як при помочі української захоронки, яку треба там збудувати.

В неділю, 10. листопада ц. р., відбулося під предсідательством о. крилошанина Хотинецького в домівці т-ва „Зоря“ оснування, а радше відновлення упавшого і призабутого „Товариства охорони дітей і опіки над молодю“ з 1922 р. Само життя висунуло потребу й домагання мати таке товариство. Молодь шкільна і позашкільна, дуже часто опущена й бідна, не може виховатися на пожиточних громадян, а нераз марнується і найкращий талант. Нема в Ярославі українського сиротинця, хоч є два сиротинці польські і два жидівські. Наші діти під примусом розпучливого та безвихідного положення мусять іти до польських сиротинців. Але там приймають виключно діти польські, тобто римо-кат. обряду. Значить: поки українська дитина там дістанеться, мусять її перевести на польське (римо-католицьке). Нововідроджене товариство, якого почесним головою вибрано о. декана Хотинецького, а дійсним головою п. Петра Бартошка, вислуженого урядовця дирекції скарбу, буде заступатися за шкільними дітьми, опікуватися позашкільними і дошкільними та поведе свою діяльність для добра українських дітей в рамах статуту.

Врешті прибуло ще одно товариство. В домівці т-ва „Родина“ відбулися 24. XI. перші загальні збори т-ва „Луг“. Предсідником тих зборів вибрано д-ра Й. Пеленського, а головою товариства інж. Прибитківського.

В останньому часі крім жвавої кооперативної діяльности по селах, піднято наново занед-

бану просвітну організацію, так гарно ведену свого часу п. Мартином Перекашом, а виявлену цілою сіткою заложених або піднесених з воєнного упадку читалень „Просвіти". Ту саму діяльність продовжує тепер молода й енергійна сила.

Величезною недостачею для міста Ярослава є брак власного Народнього Дому і відповідної світлиці на вистави, забави, збори і на все те, чого домагається життя від живої нації. Є тут ріжні доми і салі польські числом шість, є тут такі самі доми, салі і заборола солідарности й незломности жидів — нема тільки більшої домівки української. За недостачею власного огнища багато українців загріває свого духа при огнищах польських, а тому й не дивниця, що з української крови повстає щораз більше перекиньчиків. З тої крови стоїть у нас бастіоном чужого патріотизму й шовінізму три четвертини міщанства. Щойно все те уявивши собі, відчувається біль — біль просто фізичний, що такий княжий город, як Ярослав, який лежить на такій важній позиції, дотепер не має ніякого відповідного репрезентативного дому.

Здвигнути якнайскорше такий дім всенародньої свідомости й гордости поставила собі за ціль уся українська громада в Ярославі.

Раз кинений клич на спокійне плесо життя ярославського громадянства знайшов повне признання. В найкоротшому часі вийде поклик у справі будови Українського Народнього Дому в Ярославі, до краю та всього українського народу, який напевно зрозуміє вагу і значіння того поклику. Треба тямити, що Ярослав є ключем до всеї Галицької Землі, над яким щораз кріпше затісняються, особливо тепер, від віків наставлені кліщі противника.

Дивогляди.

„Русин це поляк грецького обряду. Це правда історична".

Під таким заголовком находимо в „Ґоньцу Земі Пьотрковскей" з дня 16. листопада статейку, яку перекладаємо дослівно для наших читачів замісць гумористичного кутка:

„У 864 р. напали Варяго Руси, ґерманці зі Скандинавії на польський Київ і накинули Полянам назву Русів. У 988 році Руси в Київі приняли грецький обряд і накинули його південним Полянам. Від тоді обряд стає причиною розлому між Полянами з півночі й заходу, які перше приняли латинський обряд у 966 році і між Полянами з півдня від Сяну аж по Урал до Чорного моря, яким з політичних мотивів накинули грецький обряд. Подібно рідні брати Хорвати й Серби, стали взаємними ворогами, наслідком відмінного обряду. Серби приняли грецький обряд, а Хорвати латинський.

Обряд і вживання латинських букв або кирилиці не може змінити національности. Тому теперішній сербський король скасував старий східний юліянський календар (що спізнюється на 14 днів), а ввів ґреґоріянський західний календар; скасував кирилицю і ввів для обох обрядів латинські букви. Релігія лишилась ненарушеною. Кожний може собі вибирати або по вподобі міняти обряд. Скасували також назву Сербів і Хорватів, а завели нову спільну назву югословян, себто південних словян. Серб каже, що є югословянином грецького обряду, а Хорват каже, що є югословянином латинського обряду.

„Ті історичні факти треба пригадувати нашим Українцям, Січовикам, Мазепинцям, Москалям, Росіянам, Панславістам і т. д. Нема національности української, гайдамацької, мазепинської, гуцульської, і т. д. і т. д. Всі словяне східної й південної Европи над Чорним морем дістали ґерманську назву Русів.

„Отже коли хто скаже, що є русином, нехай знає, що є Поляком грецького обряду. Обряд не зміняє національности. — Кеьонда проф. Я. А. Лукашевич".

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Олена з Фолісів Лининська, вдова по надраднику і адвокаті померла 14. грудня 1929 у Львові після тяжкої недуги, заосмотрена св. Тайнами. Покійна, будучи жінкою Петра Лининського, довгі роки терпіла лихоліття у заточенні на мазурах у Дембіци, Гелі, Новім-Торзі, Грибові та вкінці в Новім Санчі — де спільно зі своїм мужем вели разом з Василем Яворським, надрадником скарбу, тяжку, а в наслідках таку корисну працю над пробудженням найдальшого закутка нашої землі — нашої Лемківщини. — Покійна померла в 66-ім році життя, а все своє істнування, неначе до останнього віддиху свого, була знаною і працьовитою робітницею на ниві своєї дорогої Батьківщини — не було посвяти ні праці ні труду, якого би Покійна не виконала для добра свого народу. Вона то одна з перших поклала підвалини орґанізації і освідомлення жіноцтва на далекій Лемківщині. Не було товариства просвітного, орґанізаційно-жіночого, де Покійна не брала би живої участи, як 40-літна майже членкиця нашої „Просвіти", Тов. „Дністер" і інших. Останні роки свого життя після смерти свого мужа перебула в Перемишлі. В. Їй П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Кооператива Український Театр у Львові (театр ім. Тобілевича). — (Саля Реміснчої Палати, пл. Стрілецька):

Середа, 18-го, г. 7·30 „Паяцик", оперета Штольца.

Четвер, 19-го т. 7·30 „Паяцик".

Субота, 21-го т. 7·30 „Циганське кохання", оперетка.

Неділя, 22-го т. 3 попол. „Паяцик"

Неділя, 22-го т. 7·30 веч. „Маруся Богуславка".

Великий Міський Театр:

Середа, 18. грудня, год 7·30 веч. Ерос і Психе Юр. Жулавського (відновлення).

Четвер, 19. грудня, год. 7·30 веч. Ерос і Психе.

Пятниця, 20. грудня, год. 7·30, „Княжна Шіваго" (знижки важні).

Малий Міський Театр:

Середа 18. грудня, год. 7·30 „Адвокат і рожі", (гостинний виступ В. Бридзінського). Дешевий день, знижені ціни.

Четвер, 19. грудня, год. 7·30 веч. Чуда в Люрді — відчит письменниці Шпирківної.

Пятниця, 20. грудня, год. 7·30 веч. Адвокат і рожі (гост. виступ В. Бридзінського (дешевий день, знижки важні)

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Середа, 18. XII, „Стіна плачу"; дві вистави; год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

АПОЛЬО: На позорищі (Вільма Банкі).
КАСІНО: Пропавше завішання (Карло Альдіні).
КОЛЬОСЕЙ: Ватажок засуджениців (Фейрбенкс). Лицарі вогню.
ЛЕВ: Серце вуличниці (Корінна Ґріфіт).
МАРУСЕНЬКА: Облава (життеві розбитки).
ОАЗА: Одна ніч у Льондоні.
ПАЛЯС: Обі звукові фільми: Чотири чорти. Ню-Йорк у ночі. (Надаток: Похорони пос. д-ра Райха).
ПАН: Ніч кохання.
ПАСАЖ: Гасанова пімста (Том Мікс).
СІИЛЕВЕ: Наслідник престолу.
ФАТАМОРГАНА: Її перчик.
ХИМЕРА: Фліpт без гальми.
УТІХА: Король пачкарів.

Програма радіо.

Четвер 19. XII. 1929.

Варшава (1411,7) (12·40) Шкільний концерт. **Краків** (312,8) 17·45 Трансмісія з Варшави. **Гельсінґфорс** (221,4) 18·40 Спів. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Діточі і різдвяні пісні. **Братислава** (279) 19·05 Популярна музика. **Талін** (296) 17·30 Концерт: Брамс, Моцарт, Шуберт. **Брно** (342,7) 19·05 Концерт: Вебер, Мендельсон, Шуберт, Вагнер. **Льондон** (356,3) 20·45 Військовий концерт. **Штутґарт** (360) 16·00 Концерт радіоорхестри. **Берлін** (418) 16·30 Концерт солістів. **Штокгольм** (436) 20·20 Концерт солістів. **Рим** (441) 21·02 Симфонічний концерт. **Лянґенберґ** (473) 17·30 Твори Шекспіра в музиці Мендельсона, Гумпердінка, Вайнгартнера. **Прага** (487) 16·30 Концерт Шевчика. **Мілано** (501) 20·30 Вечірній концерт. **Брюссель** (509) 21·00 Концерт з Амстердаму. **Відень** (516,3) 15·30 Концерт капелі Сольвінга. **Рига** (525) 19·03 Оперетка. **Мюнхен** (533) 16·30 Концерт радіотріа. **Будапешт** (500) 17·45 Військова орхестра. **Москва** (825) 15·30 Російска оперова музика. **Ковно** (1935) 18·30 Вечірна музика. **Ленінґрад** (1000) 16·40 Концерт братів Липянських. **Париж** (1725) 16·45 Танкова музика.

Пятниця 20. XII. 1929.

Варшава (1411,7) 17·45 Концерт мандолінистів. **Краків** (312,8) 16·25 Концерт грамофонів. **Гельсінґфорс** (221,4) 17·00 Хор і мандоліністи. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Камеральна музика. **Талін** (296) 17·30 Вечірній концерт. **Льондон** (356,3) 19·45 Суїти Генделя. **Штутґарт** (360) 16·00 Концерт з Вісбадену. **Берлін** (418) 18·30 Співацький реціталь. **Стокгольм** (436) 20·00 Концерт: Вагнер, Чайковський. **Рим** (441) 17·30 Пополудневий концерт. **Лянґенберґ** (473) 13·05 Популярна музика. **Прага** (487) 16·30 Концерт: Двожак, Фібіх, Брамс. **Мілано** (501) 20·30 Симфонічний концерт. **Брюссель** (509) 21·15 Органи з костела Кармелітів. **Відень** (516,3) 16·25 Концерт солістів. **Рига** (525) 19·03 Концерт. **Мюнхен** (533) 17·15 Музика в дома: Фішер, Кіндерман, пісні, музика церковна. **Будапешт** (550) 9·15 Балалайкова орхестра. **Москва** (825) 15·30 Етноґрафічний концерт. **Ковно** (1935) 20·10 Вечірній концерт. **Ленінґрад** (1000) 16·30 Музика дутих інструментів. **Париж** (1725) 16·25 Популярний концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Св. Миколай для чемних дітей загостить у середу, дня 18. грудня н. р. о 4 год. пополудні до садь „БЕСІДИ" (вул. Рутовського, „Народній Дім"). Подарунки складати рано у дижурних пань. — **Українська Захоронка.**

Загальні Збори Філії „Союза Українок" в Тернополі відбудуться не 22. XII лише 29. XII. з таким самим денним порядком. Виділ. 1113 1—1

Порядок Богослужень дня 19/12 1929 в Четвер в Храмовий праздник у церкві св. О. Николая у Львові.

Середа. Навечеріє 18/12 1929. О год. 5 вечер Всепочне, Наука, Суплікація, Благословення Найсв. Тайнами, Мировання і цілowання Мира з Мощей св. О. Николая в Барі.

Четвер 19/12 праздник храм. св. О. Николая: О год. 5 рано Утреня. О год. 6, 7, 8, 9. і 9·30 читані св. Літургії. О год. 10. рано торжественна співана Літургія. О год. 10·45 Проповідь праздинчна. О год. 12·15 Поблагословення обновленої внутрі літом 1929 Церкви св. О. Николая, посвячення нових Ікон і старинних консерваційно відновлених. О год. 13. Водосвяття перед церквою. О год. 16. Вечірня, Наука Акафист св. О. Николаю, Суплікація, Благословення Найсв. Тайнами і цілування св. Мира з Мощей Барійского Святителя Хр. Николая — Слухання св. Сповіди від 5 рано до 13.

Пятниця 20. грудня 1929 Попразен: О год. 8. рано: Св. Літургія за упокій всіх парохіян з Соборним Парастасом — **Свящ. Василій Лончина.** 1110

Загальні збори Філії „Просвіти" в Турці над Стр. відбудуться дня 26. грудня 1929 р. в салі власного дому зі слідуючим денним порядком: 1. Відкриття зборів. 2. Відчитання протоколу о останніх загальних зборів. 3. Звіт уступаючого Виділу: а) секретаря, б) скарбника, в) голов секцій. 4. Звіт контрольної комісії і внесок на уділення абсолюторії. 5. Вибір нового Виділу і контрольної комісії. 6. Освітній реферат. 7. Внески і запити. — Збори відбудуться зараз по Службі Божій, яка відправиться в годині 9. в місцевій церкві за померших членів Товариства. — Обовязком кожного члена є явитися на загальних зборах, як рівнож кожна читальня повинна вислати на ці збори своїх делеґатів. — **Виділ.**

Загальні Збори Філії „Просвіти" в Сяноці відбудуться дня 26. XII. 1929 о 3-тій годині пополудні з таким порядком дня: 1. Відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів. 2. Звіт з діяльности уступаючого Виділу. 3. Звіт Контрольної Комісії. 4. Уділення абсолюторії уступаючому Виділові. 5. Вибір Виділу. 6. Запити і внески. — За Виділ: о. Петро Андрейчик вр. голова, Василь Подубинський вр., секретар. 1111 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1002 24

ГАРНИЙ шалик і панчішка, куплені у фірмі „МАЯ", Пілсудського 27, є найкращим дарунком від святого Миколая. 1093, 3—4

ІНТЕЛІҐЕНТНОГО просвітянського робітника, кооператора й діріґента в одній особі, прийме негайно філія „Просвіти" в Лежайську. Зголошення на адресу Філії. 1112 1-1

ЕКСТЕРНІСТ учительського семінара, прийме лекції з висших гуманістичних кляс і семінара, також з народніх шкіл, тільки у Львові. — Зголошення: Степан Шульган, Львів, вул. Супінського ч. 6. у п. Незнанських, сутерини.

АДВОКАТ Балтарович в Золочеві прийме негайно апліканта-субститута або адвоката до спілки. 1109 1—2

УЧЕНИКІВ-СТУДЕНТІВ прийму на станцію від січня. Фортепян, окремий покій. — Хшановської 10. Опацка. 1107 1—1

ГОСПОДИНІ до ведення дому й кухні шукає негайно безженний священик. — Зголошення з поданням умов слати: Уряд парохіяльний, Тумир, п. Делія к. Галича. 1108 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.